

28.02.2018

Conferință IER

Lansarea Studiilor de Strategie și Politici – SPOS 2017

(Amfiteatrul „Ion Heliade Rădulescu”, Biblioteca Academiei Române)

În data de 28 februarie 2018, Institutul European din România (IER) a organizat, în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Externe, evenimentul de lansare a Studiilor de Strategie și Politici SPOS 2017. Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Bibliotecii Academiei Române.

Proiectul SPOS 2017, ajuns la cea de-a 12-a ediție, a presupus realizarea unei noi serii de studii menite să sprijine procesul de elaborare și fundamentare a strategiilor și politicilor României în perioada postaderare. Patru teme de cercetare au fost cuprinse în ediția anului 2017, și anume: *Impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra economiei românești. Analiză sectorială (industrie, agricultură, servicii etc.); România – furnizor de expertiză în tranziție democratică pentru țările Parteneriatului Estic și Balcanii de Vest; România și Piața Unică Digitală a Uniunii Europene. Oportunități și provocări; Provocări actuale în domeniul securității cibernetice – impact și contribuția României în domeniu.* Evenimentul a fost moderat de către doamna **Gabriela Drăgan**, Director General al Institutului European din România.

În deschiderea conferinței, dna Drăgan a prezentat, pe scurt, temele de cercetare și câteva aspecte generale legate de cele patru studii, subliniind că acestea **„se axează pe o problemă specifică Uniunii Europene și statutului de membru al României în Uniunea Europeană”**. Totodată, domnia sa a semnalat importanța anului 2018, ce marchează Centenarul Marii Uniri, dar și finalul activităților de pregătire a Președinției României la Consiliul Uniunii Europene din primul semestru al anului 2019. Dna Director Drăgan a precizat că toate cele patru studii realizate în 2017 vor face obiectul unor dezbateri distincte în perioada următoare și că studiile pot fi accesate gratuit pe site-ul IER (<http://www.ier.ro/publicatii.html>).

În intervenția sa, doamna senator **Gabriela Crețu**, președintele Comisiei pentru Afaceri Europene din Senatul României, a evocat nostalgia după perioada de dinainte de aderare, în care Uniunea Europeană era un model valoric și de dezvoltare spre care tindeam și care se bucura de un sprijin public irefutabil și nu unul dintre cele mai lipsite de conținut cuvinte folosite în prezent în spațiul public. **„Deși sondajele îi plasează încă pe români printre cei mai proeuropeni cetățeni, o schimbare semnificativă la nivelul atitudinii societății s-a produs deja”**, a remarcat dna Crețu. În opinia domniei sale, studiile academice, precum cele realizate sub egida IER, vor duce la o cunoaștere mai bună ce poate demonta manipulările și euroscepticismul ce alimentează schimbarea de atitudine în rândul românilor, mai ales a tinerilor. În plus, este foarte important ca studiile elaborate de IER să ajungă la decidenții politici, iar aceștia să le și folosească. În acest sens, dna Gabriela Crețu a invitat Institutul European din România să aibă mai mult curaj în a disemina rezultatele cercetărilor sale.

În continuare, domnul **Victor Negrescu**, ministrul delegat pentru afaceri europene, a declarat că în perspectiva Președinției României la Consiliul UE se dorește folosirea mai accelerată, în perioada următoare, a expertizei existente în sistemul public și în mediul academic din România. **„Practic, ce ne dorim este să fim un pic mai incisivi, să avem pe masa decidenților mai multe posibile soluții, recomandări practice, pragmatice care pot fi integrate în activitatea noastră în plan european, dar și în acest exercițiu al Președinției Consiliului UE”**, a spus ministrul, fiind în asentimentul dnei Crețu. *„De aceea, salut cu această ocazie eforturile pe Institutul European din România le face în acest proces, atât pentru partea de formare, cât și pentru partea de realizare de*

studii”, a adăugat ministrul Negrescu, care, printre altele, a pledat pentru popularizarea rezultatelor studiilor IER și la Bruxelles, cu ajutorul Reprezentanței Permanente a României pe lângă Uniunea Europeană.

Domnul senator **Titus Corlățean**, Președintele Comisiei speciale pentru coordonarea activităților parlamentare necesare pregătirii Președinției Consiliului Uniunii Europene din primul semestru al anului 2019, a afirmat că este necesară o armonizare a diferitelor puncte de vedere la nivel instituțional. **„La discuțiile la care tocmai am participat cu domnul ministru Negrescu, doamna premier, miniștri, Administrația Prezidențială, trebuie să știm să avem înțelepciunea să armonizăm diferitele puncte de vedere care, în general, concordă, dar există și nuanțe. Și tipul de analiză pe care am regăsit-o în studiile IER (...) ne ajută foarte mult într-o corectă analiză”**, a explicat dl Corlățean. În context, domnul senator a subliniat că, pentru Președinția României la Consiliul UE, țara noastră ar trebui să-și propună mai multe, dacă dorește să obțină mai multe. De asemenea, dl Corlățean a apreciat utilitatea pragmatică a studiului SPOS 2 – *România – furnizor de expertiză în tranziție democratică pentru țările Parteneriatului Estic și Balcanii de Vest* – pentru activitatea sa, mai ales în contextul evoluțiilor recente la nivel european ce lasă să se întrevadă perspective reînnoite de integrare pentru statele din fosta Iugoslavie plus Albania.

Partea a doua a conferinței a fost consacrată prezentării concluziilor cercetării din cadrul proiectului SPOS 2017 de către principalii autori. Astfel, primul care a luat cuvântul a fost domnul profesor **Iordan-Gheorghe Bărbulescu**, coordonator al studiului *„România - furnizor de expertiză în tranziție democratică pentru țările Parteneriatului Estic și Balcanii de Vest”*, care a făcut o scurtă prezentare a obiectivelor, a responsabilităților fiecărui cercetător și a concluziilor lucrării de cercetare. Domnia sa a continuat prin aducerea în discuție a metodologiei de lucru, subliniind faptul că *feedbackul* primit din partea ministerelor implicate în grupul de lucru a fost important și că acest lucru a ajutat în fundamentarea și cristalizarea studiului. **„Dl profesor a evidențiat colaborarea bună cu Ministerul Afacerilor Externe, punctând faptul că este benefic echipa de cercetători să știe nevoile instituției, putând astfel să se adapteze în funcție de nevoile concrete identificate**. Profesorul Bărbulescu a prezentat cele patru obiective ale studiului, respectiv, prezentarea instrumentelor pe care România le poate difuza și furniza ca expertiză, identificarea unor bune practici învățate de România în cadrul unei experiențe de tranziție democratică, evaluarea modului în care România a acordat expertiză și recomandări în vederea sporirii contribuției României în zona Balcanilor de Vest și în cadrul Parteneriatului Estic. Dl Bărbulescu a invitat audiența să descopere rezultatele cercetării aprofundate din cele două studii de caz centrate pe prezența în și acțiunile României din Serbia și Republica Moldova.

Imediat după prezentarea studiului 2, dna **Gabriela Drăgan** a menționat cele patru teme pentru noua ediție a Studiilor de Strategie și Politici, cea din anul 2018, acestea fiind: *Cadrul Financiar Multianual. Riscuri și oportunități pentru Politica de Coeziune și Politica Agricolă; Revitalizarea strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării; Tranziția către o economie circulară. De la managementul deșeurilor la economie verde și Pilonul European al Drepturilor Sociale, reducerea inegalităților și a decalajelor sociale în România*.

A doua prezentare dedicată unui studiu SPOS 2017 a fost făcută de dna **Oana-Cristina Popovici**, Cercetător Științific Gr. III, Institutul de Prognoză Economică, Academia Română. Tema acestuia a fost *„Impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra economiei românești. Analiza sectorială (industrie, agricultură, servicii etc.)”*, iar prezentarea dnei Popovici a evidențiat faptul că lucrarea a urmărit evaluarea statutului de membru al Uniunii Europene pentru România în decursul celor 10 trecuți de la aderare.

Potrivit autorilor studiului, **aderarea României la Uniunea Europeană a reprezentat un moment de referință pentru economia țării, fiind imprimată o direcție și adoptate metode de lucru care au înlesnit recuperarea decalajului de dezvoltare față de statele din Vestul Europei.** Din punct de vedere al *convergenței reale*, la momentul actual, se poate menționa faptul că indicatorul PIB/locuitor în România a avut o tendință ascendentă în cei 10 ani analizați, înregistrând o creștere de 20 de puncte procentuale de la 39% la 59% raportat la PIB-ul mediu al Uniunii Europene.

La nivel regional continuă să se mențină *disparitățile de dezvoltare*, existând diferențe semnificative între regiuni. Nivelul de dezvoltare al regiunilor s-a majorat cu 9-11 p.p. în intervalul analizat. Autorii au subliniat faptul că există în continuare o diferență stringentă între mediul rural și cel urban. *Convergența internă* ar trebui abordată accentuat în perioade de creștere economică. Ținând cont de ritmul mediu de creștere economică se estimează că în 2022 se poate ajunge la un PIB/locuitor de 66% raportat la PIB-ul mediu al Uniunii Europene. Cele trei sectoare, agricultura, industria și serviciile, au fost analizate și din perspective actuale. În privința agriculturii se consideră că diferențele structurale persistă chiar și la 10 ani de la aderare. Există un număr mare de ferme mici și au existat dificultăți în aplicarea Politicii Agricole Comune. Cu toate acestea a fost înregistrată o creștere de productivitate. **Concluziile studiului au scos în evidență faptul că aderarea la UE a fost o foaie de parcurs pentru a implementa reformele necesare, ceea ce înseamnă că în continuare trebuie depuse eforturi din partea României pentru îmbunătățirea situației economice.**

Cel de-al treilea studiu, *„România și Piața Unică Digitală a Uniunii Europene. Oportunități și provocări”*, a fost prezentat de conducătorul echipei de cercetare, domnul **Viorel-Nicolae Gafta**, Secretar Științific al Academiei Române. Dl Gafta a prezentat studiul realizat, subliniind maniera de abordare a cercetării: evaluarea sectorului digital din România, identificarea elementelor care conduc la convergența digitală a României și consolidarea ei, analiza participării României la Piața Unică Digitală – au fost prezentate două scenarii posibile privind participarea României la spațiul comun. Cadrul general al studiului a avut în vedere contextul în care se află România, respectiv preluarea Președinției la Consiliul Uniunii Europene în 2019. **Concluziile studiului au vizat generarea a două scenarii – analiza și identificarea unor măsuri pe termen scurt în cazul participării României la o piață digitală puternic consolidată și un alt scenariu în care reglementarea excesivă să aducă un surplus de decalaje unui grup de țări printre care și România.** Drept urmare, au fost propuse și politici care să gestioneze și să orienteze demersul politic și economic în Uniunea Europeană. Propunerile au vizat infrastructura digitală, cadrul legal, strategia *e-commerce*, soluții de plată electronice și accesul la finanțare pentru dezvoltarea competențelor.

Studiul *„Provocări actuale în domeniul securității cibernetice – impact și contribuția României în domeniu”*, complementar într-o bună măsură celui precedent, a fost prezentat de către coordonator, dl **Ioan-Cosmin Mihai**, Conferențiar Universitar la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”. Dnul Mihai a evidențiat importanța securității cibernetice în mediul internațional actual, punctând faptul că fiecare utilizator este conectat la internet sau folosește instrumente IT care conțin date sensibile ce trebuie protejate. Coordonatorul academic a continuat prin prezentarea spațiului cibernetic din punct de vedere al existenței amenințărilor prezente. În context, audiența a aflat că rapoarte ale Agenției Uniunii Europene pentru Securitatea Rețelelor și a Informațiilor (ENISA) au relevat că aplicațiile de tip *malware* sunt pe primul loc în amenințările cibernetice și că peste 250 000 de astfel de amenințări virtuale sunt lansate zilnic. Aplicațiile de tip *ransomware* au fost date drept exemplu. **La nivel național a fost evidențiat că din ce în ce mai multe companii raportează incidente de securitate cibernetică către CERT-RO – Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică.**

Indexul Global de Securitate Cibernetică 2017, prezentat de dl Mihai în alocuțiunea sa, este structurat pe cinci paliere ale securității cibernetice: legislativă, tehnică, organizatorică, capabilități și cooperare. Pentru România, indicele menționat subliniază importanța actualizării cadrului normativ, dezvoltării de standarde pentru organizații, formare personală și stabilirea de acorduri.

Cadrul european conține diferite reglementări relevante dintre care unele trebuie adoptate la nivel național. Dl Mihai a continuat prin enumerarea mai multor proiecte de lege relevante din România care au drept scop actualizarea legislației naționale care să sprijine capacitatea de apărare a statului și a concluzionat menționând că **este pentru prima oară când în topul preferințelor atacatorilor nu se mai află sistemele IT din industrie, ci cele ale utilizatorilor persoane private**. Acest lucru fundamentează necesitatea actualizării legislației și a creșterii importanței acordate securității cibernetice, atât în România, cât și la nivel european.

Institutul European din România va organiza în perioada următoare dezbateri tematice pentru fiecare dintre cele patru studii.

Sinteza realizată de

Bogdan Mureșan, Biroul Studii și Analize

Tiberiu Nica, Compartimentul Proiecte